

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘ - ๑๑/๒๕๕๖

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๔๕๑/๒๕๕๓, ๗๕๐๕/๒๕๕๓, ๘๗๑๓/๒๕๕๓ และ ๘๙๒๖/๒๕๕๓ รวม ๔ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๕

คำร้องที่หนึ่ง ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ฟ้องบริษัท ไทยสตีล กัลวาไนซ์ จำกัด ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๔๕๑/๒๕๕๓ ขอให้ศาลพิพากษา ชำระเงินกู้ยืมเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน ค่าประกัน และบังคับจำนอง ขอให้ศาลพิพากษา บังคับจำเลยทั้งสองให้ร่วมกันชำระเงินกู้ยืมและดอกเบี้ย ซึ่งคำนวณถึงวันฟ้องคือ (๑) จำนวน ๒,๐๑๔,๘๑๗.๘๑ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๔๑๔,๓๕๕.๘๑ บาท (๒) จำนวน ๒๒,๕๐๗,๘๕๗.๕๕ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท (๓) จำนวน ๗,๑๒๒,๒๔๓.๕๐ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจำเลยทั้งสองจะชำระหนี้เสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วน ให้ยึดทรัพย์จำนองคือที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๕๔ และ ๑๒๘๐๒ ตำบลบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้าง ออกขายทอดตลาด นำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์อื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระแก่โจทก์ จนครบถ้วน

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศเรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ ได้มีการโอนทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น ตามลำดับ คือ โอนทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ แล้วบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ โอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ ซึ่งปัจจุบันคือ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) โจทก์ โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ผลของการโอนทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ได้รับมาทั้งทรัพย์สินและหนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ในคดีที่จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ และนำตัวสัญญาใช้เงินมาขายลดให้กับบริษัท ฯ โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ด้วย

คำร้องที่สอง ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ฟ้องนายพิพัฒน์ พูนศิริ ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๗๕๐๕/๒๕๕๓ ขอให้ศาลพิพากษาบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้จำนวน ๑,๕๑๕,๐๕๕.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๓๓๗,๘๘๘.๐๗ บาท นับถัดจากวันฟ้องจนถึงวันชำระเสร็จ

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เคยค้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีทีไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) โดยได้ทำสัญญาขายลดตัวเงินกับบริษัท ฯ และมีจำเลยที่ ๒ ยอมตนเป็นผู้ค้ำประกัน โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ต่อมาจำเลยที่ ๑ กระทำผิดสัญญากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ฯ เมื่อมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ฯ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ (ปัจจุบัน คือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ) ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ แล้วจึงมีผลทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ฯ ด้วย

คำร้องที่สาม ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ฟ้องนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๑ และนางสาวรชาน เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๗๑๓/๒๕๕๓ ขอให้พิพากษาบังคับจำเลยทั้งสองให้ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์เป็นเงิน ๓๐,๑๔๓,๑๘๒.๔๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๒๐,๓๐๖,๖๓๓.๑๘ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบถ้วน ให้ยึดทรัพย์จำนอง โฉนดเลขที่ ๔๒๕๐ ตำบลไผ่เจียว อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ออกขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินชำระหนี้ไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ และยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้โจทก์จนครบ

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า กระบวนการคล้งมีประกาศลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ เรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร ฯ กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์กรุงไทยธนกิจ ฯ และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ต่อมาวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๒ มีการโอนสิทธิ์และหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวตามลำดับ คือ โอนสิทธิ์และหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ๑๒ แห่ง ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ แล้วบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ โอนสิทธิ์และหนี้สินทั้งหมดให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ (ปัจจุบัน คือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์) โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เป็นต้นไป ผลของการโอน ทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ในคดีที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ด้วย

คำร้องที่สี่ ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) ฟ้องนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๘๕๒๖/๒๕๕๓ ขอให้พิพากษาบังคับจำเลยให้ชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงิน ๒,๕๘๕,๐๕๕.๕๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๕๘๘,๘๐๕.๒๖ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนอง โฉนดเลขที่ ๕๖๕๐๗ ตำบลลำไทร (คลอง ๑๑ ออก) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (ชัยบุรี) ออกขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินชำระหนี้ไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้โจทก์จนครบถ้วน

ข้อเท็จจริงตามคำฟ้อง สรุปได้ว่า จำเลยเป็นลูกค้าสินเชื่อของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม จำกัด (มหาชน) ประเภทหนี้กู้ยืมเงิน โดยได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ และได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๖๕๐๗ ตำบลลำไทร (คลอง ๑๑ ออก) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (ธัญบุรี) พร้อมสิ่งปลูกสร้าง จำนวนเป็นประกันหนี้ หลังจากได้รับเงินกู้ไปแล้ว จำเลยผิดนัดผิดสัญญา มิได้จัดการชำระหนี้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ เจ้าหนี้ เมื่อมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ ฯ และมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ ฯ ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ ซึ่งปัจจุบันคือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ แล้ว จึงมีผลทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ด้วย

จำเลยทั้งสี่คำร้อง ให้การได้ความทำนองเดียวกันว่า จำเลย (ผู้ร้อง) ให้การปฏิเสธฟ้องของ โจทก์ และต่อผู้ว่า ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และไม่มีผลบังคับใช้ เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังไม่มีอำนาจเห็นชอบให้โอนกิจการสถาบันการเงินประเภทบริษัทเงินทุนไปให้แก่สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ เนื่องจาก

(๑) มาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะมาตราดังกล่าวเกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ซึ่งให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ ทวิ การควบกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา เป็นผลให้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ แต่ในพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ (ที่ถูกต้อง เป็นพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐) ไม่ได้บัญญัติข้อความว่า “เป็นกฎหมายจำกัดสิทธิดังกล่าว” ไว้ รวมทั้งไม่ได้บัญญัติข้อความว่า พระราชกำหนดดังกล่าวตราขึ้นโดยอาศัยมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ แม้ภายหลังจะมีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพิ่มเติมว่ากฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายจำกัดสิทธิ (เป็นมาตรา ๓ ทวิ) ก็ตาม ก็ไม่ได้ทำให้กฎหมายที่ขัดรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว กลายเป็นไม่ขัดรัฐธรรมนูญไปได้

(๒) นอกจากนี้ มาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาศัยเป็นอำนาจในการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงเทพธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ นั้น ปรากฏว่า พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เพราะ

(ก) เป็นกฎหมายที่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบและโอนกิจการของสถาบันการเงินต่างๆ เข้าด้วยกัน เท่ากับเป็นการบังคับให้ประชาชนมาใช้บริการของสถาบันการเงินที่เกิดจากการควบรวมกิจการ โดยไม่เต็มใจ ทั้งๆ ที่เดิมประชาชนมีสิทธิเลือกใช้บริการสถาบันการเงินต่างๆ ได้หลายแห่งตามความพอใจของตน จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และ

(ข) เป็นกฎหมายที่ไม่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้บังคับกับกรณีการรวมกิจการของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาหาชนเขาในขณะออกกฎหมายโดยเฉพาะดังที่ปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชกำหนด จึงเป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง

จำเลยทั้งสองฟ้อง ในฐานะผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ได้ความสรุปเหมือนกันว่า

๑. การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ผู้ร้องให้การต่อสู้เป็นปัญหาข้อกฎหมายว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมายรวมทั้งการตรากฎหมาย และตัวกฎหมายดังกล่าวขัดรัฐธรรมนูญ” และโดยที่บทบัญญัติมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ รวมทั้งการตรากฎหมายและตัวกฎหมาย เป็นบทบัญญัติและกฎหมายที่ต้องใช้บังคับกับคดีนี้ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมาย การตรากฎหมายและกฎหมายดังกล่าว เป็นกรณีที่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรอกการพิจารณาคดีและส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “กฎหมาย และบทบัญญัติของกฎหมาย รวมทั้งการตรากฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่”

โจทก์ตามคำร้องที่หนึ่ง คำร้องที่สอง และคำร้องที่สาม ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้คัดค้านการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในข้อกฎหมาย ได้ความสรุปว่า ข้อโต้แย้งของจำเลย ไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จำเลยมีเจตนาประวิงคดี คำร้องของจำเลยไม่อาจรับฟังได้ ขอให้ศาลยกคำร้องของจำเลย (ผู้ร้อง)

ศาลแพ่งกรุงเทพใต้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นตามคำร้องของจำเลย (ผู้ร้อง) ตามคำร้องทั้งสี่ คำร้อง ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้รอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นตามคำร้องดังกล่าวและคำคัดค้านของโจทก์ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจที่จะรับคำร้องทั้งสี่คำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

วรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามคำร้องทั้งสี่ ผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๔๕๑/๒๕๔๓, ๓๕๐๕/๒๕๔๓, ๘๓๑๓/๒๕๔๓ และ ๘๕๒๖/๒๕๔๓ โต้แย้งว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญทั้งตัวกฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการตรากฎหมาย และเป็นกรณีที่ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ต้องใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจที่จะรับคำร้องทั้งสี่ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ได้ และเนื่องจากปัญหาตามคำร้องทั้งสี่ที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย มีประเด็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาคำร้องทั้งสี่เข้าด้วยกันและวินิจฉัยไปพร้อมกัน

ตามคำร้องมีปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย ๔ ข้อ คือ

๑. การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

๔. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

ปัญหาที่หนึ่ง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๔ นั้น ให้สิทธิแก่คู่ความโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ คือขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ มิได้ให้สิทธิโต้แย้งว่า กระบวนการตรากฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ แต่ประการใด เพราะพระราชกำหนดดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีผลใช้บังคับตั้งพระราชบัญญัติแล้ว จึงผ่านพ้นกระบวนการตรากฎหมายแล้ว

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๕ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระแก้ว นายศักดิ์ เตชะชาญ นายสุจิต บุญบงการ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ไม่ได้ให้สิทธิผู้ร้องโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้อนี้

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน คือ นายปรีชา เถลิมาณิชย์ เห็นว่า พระราชกำหนดดังกล่าวได้ใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้อนี้

ปัญหาที่สอง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้ระบุให้ชัดเจนว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตราใด อันต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ ได้ จึงไม่เป็นไปตาม

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๕ (๒) ซึ่งกำหนดว่า คำร้องที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้นจะต้อง “ระบุมাত্রาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวกับเหตุในคำร้อง”

ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นนี้

ปัญหาที่สาม พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นนี้ ผู้ร้องไม่ได้ระบุว่า บทบัญญัติมาตราใด ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เมื่อพิจารณาจากคำร้องที่เห็นว่า “พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕” และขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “กฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการตรากฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่” เห็นได้ว่า ผู้ร้องหมายถึงพระราชกำหนดทั้งฉบับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าพิจารณาข้อความว่า “ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒” แล้ว ก็จะอนุมานได้ว่า หมายถึง มาตรา ๔ ของพระราชกำหนดดังกล่าว ซึ่งบัญญัติว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด ๕ ทวิ การควบกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒”

โดยมาตรา ๖๗ ทวิ มีสาระสำคัญว่าด้วยการควบบริษัทเข้าด้วยกัน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของบริษัทเดิมไปเป็นของบริษัทใหม่

มาตรา ๖๗ ตริ มีสาระสำคัญว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

และมาตรา ๖๗ จัตวา มีสาระสำคัญว่าด้วยการควบกิจการของบริษัทเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการให้แก่สถาบันการเงินอื่น ในกรณีมีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและประโยชน์ของประชาชน โดยห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องบริษัทและสถาบันการเงินดังกล่าวเป็นคดีล้มละลายในระหว่างการดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของ สิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบอบบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย” และวรรคสาม บัญญัติว่า “บทบัญญัติ วรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓๕ ว่า “ในวาระเริ่มแรกมิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับกับกรณีต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่เมื่อมีการตรากฎหมายในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการนั้น ต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๕ ทั้งนี้ให้นำไปใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม” ปรากฏว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๐ ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐) จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๓๕ (๑) ไม่ต้องนำ บทบัญญัติมาตรา ๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ มาใช้บังคับ ดังนั้น พระราชกำหนดดังกล่าวจึงไม่ต้อง ระบอบบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรา ประกอบกับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราช บัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า เพื่อกำหนดมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการเงิน ดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการ เพื่อฟื้นฟูฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและ คู่คุ้มครองประโยชน์ของประชาชน โดยพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับกับบริษัทเงินทุนทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง รวมทั้งบทบัญญัติ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา ที่เพิ่มในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ เงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง การควบกิจการและการโอนกิจการของสถาบันการเงิน ก็ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

ปัญหาที่สี่ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕ หรือไม่

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุผลในการประกาศใช้ว่า “โดยที่การแก้ไขปัญหากเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง จำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว” และพระราชกำหนดดังกล่าว มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕”

โดยมาตรา ๓๘ ทวิ มีสาระสำคัญว่า กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่ หรือสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๘ ตริ มีสาระสำคัญว่า การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๓๘ จัตวา มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือโอนกิจการให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน

มาตรา ๓๘ เบญจ มีสาระสำคัญ ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่มีการควบหรือโอนกิจการเป็นคดีล้มละลาย ในระหว่างการดำเนินการ

มาตรา ๓๘ ฉ มีสาระสำคัญว่า ในการควบหรือโอนกิจการดังกล่าว หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มีสิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ให้หลักประกันนั้นตกแก่ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินที่ควบหรือรับโอน

และมาตรา ๓๘ สัตต มีสาระสำคัญว่า ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาลให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าวและอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถ้าม้านพยานที่สืบมาแล้วและคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง รวมทั้งได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจการตราไว้ด้วยแล้วในมาตรา ๓ ว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕” “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต ที่เพิ่มในพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการควบกิจการและการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงิน ก็ไม่มีข้อความใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตริ มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเอกฉันท์ จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตริ และมาตรา ๖๗ จัตวา

แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ไม่ขัด หรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕

วินิจฉัยให้ยกคำร้องทั้งสองคำร้อง

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ